

Вагомий внесок до надбань університету

[Професор Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ, ректор НТУ «ХПІ»]

#18-19 от 05.09.2006

Нещодавно Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» відсвяткував своє 120-річчя. До цієї дати політехніки підійшли з багажем здобутків, які роблять наш навчальний заклад одним з флагманів української вищої освіти, науки й технологій, освітнім та науково-технічним центром, широко відомим у багатьох країнах світу. Ми досягли цього, в першу чергу, завдяки постійному розвитку наукових шкіл, їх досягненням, високоякісній підготовці фахівців, завжди адаптованих до вимог часу та науково-технічного прогресу. Далеко не останнє місце серед наукових шкіл посідає школа вчених-двигунобудівників, яку сьогодні очолює Заслужений діяч науки і техніки України, доктор технічних наук, проректор університету з наукової роботи, професор Андрій Петрович Марченко.

Заснування кафедри двигунів внутрішнього згоряння в ХММІ в 1930 році базується на яскравому науковому передбаченні та послідовному втіленні в життя генерального напрямку розвитку транспортного машинобудування талановитим інженером, вченим, педагогом, організатором науки, освіти й виробництва В.Т. Цветковим. Життя підтвердило правоту його устремлінь - навіть за обережними оцінками понад 80 % енергії, що споживає людство, виробляють двигуни внутрішнього згоряння.

Колектив кафедри ДВЗ ХММІ історично відноситься до когорти початківців радянського двигунобудування. Водночас з розвитком кафедри тільки в Харкові набували сили відомі гіганти машинобудування: завод імені Малишева, ХТЗ, «Серп і Молот», ХЗТД, інші підприємства. Розвивалися зв'язки кафедри з відомими підприємствами Коломни, Токмаку, Первомайська, Запоріжжя, Мелітополя, Тольятті. При цьому зв'язок з виробництвом з

моменту заснування і до сьогодні є однією з головних рис кафедри, забезпечує її наукові успіхи, найскоріше впровадження новітніх досягнень у навчальний процес. Підтвердженням цьому є діяльність протягом близько двадцяти років у Харківському конструкторському бюро з двигунобудування потужної філії кафедри.

Міжнародні зв'язки кафедри мають широку географію. За час свого існування вона підготувала фахівців для країн практично усіх континентів. Четверо іноземців з успіхом захистили тут кандидатські дисертації. Усього на кафедрі захищено 137 кандидатських та 16 докторських дисертацій.

Важливою рисою кафедри ДВЗ є її організаційна робота у справі проведення наукових форумів. На базі кафедри проведено першу всеукраїнську наукову конференцію двигунобудівників, а сьогодні вона є співорганізатором Міжнародного конгресу з проблем двигунобудування, який цього року пройде вже в одинадцятий раз. Розвитку наукової думки сприяє і випуск вже протягом 35 років всеукраїнського науково-технічного журналу.

Відомими є й методичні розробки кафедри. Неперевершеним подарунком до ювілею тут, безумовно, слід вважати випуск шеститомного підручника «Двигуни внутрішнього згоряння», в якому висвітлено найновітніші досягнення світового двигунобудування.

Кафедра пишається своїми випускниками, серед яких генеральні конструктори, відомі науковці, спеціалісти-практики. Це їх зусиллями та за їх участі створено двигун легендарної «тридцять четвірки» - героя Вітчизняної війни, двигуни сучасних танків, що не мають світових аналогів, тепловозні, судові, тракторні, комбайнові, автомобільні двигуни радянського та українського виробництва.

Немала заслуга у відзначеному вище завідувачів кафедри, відомих вчених, докторів, професорів В.Т. Цветкова, М.М. Глаголева, А.Ф. Шеховцова, А.П. Марченка. І, мабуть, не є випадковим історичний зв'язок - у період заснування кафедри її професор, Я.М. Майер, працював ректором, професор В.Т. Цветков в повоєнні роки обіймав посаду заступника директора з навчальної та наукової роботи.

Колектив кафедри зберігає і примножує традиції, надбання та досвід попередніх поколінь. Водночас він спрямований в майбутнє, прагне нових успіхів і досягнень. Без сумніву, в наступні роки він робитиме вагомий внесок до надбань рідного університету. Щиро побажаємо йому в ці святкові дні творчої наснаги, подальшого злету та всього найкращого! Професор Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ, Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України, ректор НТУ «ХПІ»